

P5 Cash Flow (CF) – tok hotovosti a ukazatelé na bázi CF

Kapitoly „zeleného“ i „třešňového“ vydání:
12 a doplňky

5.1 Geneze, definice, význam (použití)

Poslední z triády kategorií:

majetková struktura - rozvaha

finanční struktura - rozvaha

CF (peněžní toky) - rozvaha & výsledovka (výkaz CF).

Vznik CF:

40. léta 20. století, vynuceno praxí finančního řízení (intenzifikace zbrojní výroby – lodě LIBERTY), s důrazem na:

- skutečné finanční toky (vazba na aktuální účetnictví),
- snahu zvládnout čas. a obsahový nesoulad mezi:
 - náklady a výdaji
 - výnosy a příjmy
 - ziskem a stavem peněžních prostředků, nicméně

5.1 Geneze, definice, význam (použití)

„Dejte mi kontrolu nad penězi národa (i ve smyslu jejich vytváření) a nezáleží mi na tom, kdo dělá jeho zákony.“

Mayer Amschel Bauer

(zakladatel dynastie Rothschildů)

1744 – 1812

5.1 Geneze, definice, význam (použití)

Definice CF:

Nové kritérium - platební schopnost (vedle dosud sledovaných ukazatelů
- majetkové a finanční struktury a
- ukazatelů zisku.

Definováno a chápáno alternativně:

a) = pohyb peněžních prostředků (za určité období)

b) = změna stavu peněžních prostředků a jeho ekonomická účinnost (častěji používané pojetí - údajně)

Výpočtový vztah:

$$\mathbf{CF = zisk + odpisy}$$

přibližně odpovídá, zásadně však nepřesné (číselně i koncepčně)

⇒ Koncepce CF:

Vychází z kategorií peněžních příjmů a peněžních výdajů (**tok hotovosti**), nikoli z kategorií výnosů a nákladů (**zisk a odpisy**).

5.1 Geneze, definice, význam (použití)

CF se užívá pro potřeby:

- a) hodnocení finanční stability podniku a příčin změn stavu peněžních prostředků
- b) sestavení krátkodobého plánu peněžních příjmů a výdajů podniku
- c) tvorbu střednědobého a dlouhodobého sestavování finančních výhledů podniku
- d) hodnocení finanční efektivnosti investičních variant
- e) stanovení základu tržní ceny podniku (jedna z možností)

5.2 Kategorie a metody určení

5.2.1 Kategorie CF

- závislé na kategorii zisku

a) z provozní činnosti (z toho cash flow ze samofinancování)

b) z investiční činnosti

c) z finanční činnosti

5.2.2 Metody:

a) přímé (průhlednější)

sledování příjmů a výdajů za dané období

údajně **nerealizovatelné !!!**

b) nepřímé

"rekonstrukce" \Leftarrow každý individuální peněžní tok se projeví
současně buď jako:

- změna jiné rozvahové položky (je-li to rozvahová operace)

- náklad (výnos) ve výsledovce (je-li to výsledková operace)

5.2 Kategorie a metody určení

Obecné schéma nepřímé metody

zisk z výsledovky (výchozí metoda) = konečný rozdíl mezi výnosy a náklady \neq peněžní prostředky

s korekcemi o **výnosy a náklady**, které nemají vztah k peněžním prostředkům

- **výnosy**, které nebyly peněžním příjmem
- + **náklady**, které nebyly peněžním výdajem

a s korekcemi o **změnu rozvahových položek**

- **výdaje**, související se zvýšením aktiv či snížením pasiv
- + **příjmy**, související se snížením aktiv či zvýšením pasiv
- = ΣCF

5.3 Standardizace metody určení CF

Ve schématech sestavování CF není dosud plná unifikace.

Plně není využít ani potenciál iniciativy účetní komunity „Český účetní standardu pro podnikatele č. 023, Přehled o finančních tocích“

(viz Doplněk 1 v učebnici)

5.4 Ukazatelé na bázi CF – CFI, II a III

5.4.1 Ukazatele CF I, CF II, CF III

zisk

+ odpisy

+ tvorba dlouhodobých rezerv na vrub nákladů

= **CF I (změna pracovního kapitálu)**

- přírůstek zásob

+ úbytek zásob

= **CF II (změna čistého peněžního majetku)**

- přírůstek pohledávek

+ úbytek pohledávek

+ přírůstek závazků

- úbytek závazků

= **CF III (změna fondu pohotových peněžních prostředků)**

5.4 Ukazatelé na bázi CF - fondy

5.4.2 Peněžní fondy

a) PPP - pohotové peněžní prostředky
= peníze

b) ČPM - čistý peněžní majetek
= peníze
+ krátkodobé pohledávky
- krátkodobé závazky

c) PK - pracovní kapitál
= peníze
+ krátkodobé pohledávky
+ zásoby
- krátkodobé závazky

5.5 Čistý pracovní kapitál (NWC)

Poněkud rozporné k zařazení.

Nabízí se vazby na:

- a) majetkovou a finanční strukturu (klasický přístup, viz učebnice, kapitola 10),
- b) strategické aspekty FA (viz strategie financování – tamtéž) a konečně i na
- c) řízení CF (viz vazby na likviditu, resp. solventnost).

Poslední variantě dáváme zde přednost.

5.5 Čistý pracovní kapitál (NWC)

Net Working Capital (NWC)

Dvě možnosti definičního vztahu, líp se učí následující:

$$\text{NWC} = \text{OA} - \text{krátkodobá pasiva}$$

a) **NWC > 0 - konzervativní strategie** financování podniku

Dlouhodobé zdroje financují nejen

- dlouhodobá aktiva, ale ve významné míře také
- krátkodobá aktiva.

Pozn.: Základní/vlastní kapitál má krýt aktiva pro daný obor podnikání "typická" (jsou nejméně likvidní).

Tato situace je sice

- **bezpečná** (dostatek dlouhodobých zdrojů snižuje riziko nedostatku finančních zdrojů), nicméně je
- **relativně drahá** (dlouhodobé zdroje jsou dražší než zdroje krátkodobé).

5.5 Čistý pracovní kapitál (NWC)

b) **NWC < 0** - **agresivní strategie** financování.

Agresivní strategie spočívá v relativním nedostatku dlouhodobých pasiv, což vede k orientaci na převážně krátkodobé zdroje.

Tato strategie je

- **riskantní** (možný výpadek krátkodobých zdrojů může ohrozit stabilitu podniku – leasing), je pro ni ale typická
- **nízká cena zdrojů** (krátkodobé zdroje jsou levnější než zdroje dlouhodobé).

c) **NWC = 0** - strategie **neutrální**

Teoreticky i prakticky méně zajímavá a odpovídá zlatému pravidlu financování.